



**FYLKESMANNEN I NORD-TRØNDELAG**  
Miljøvern avdelingen

Saksbehandler: Karstein Kjølstad

Deres ref.:  
Vår ref.: 2008/3148

Vår dato: 08.08.2008  
Arkivnr: 461.2

Meråker kommune  
Teknisk etat  
7530 MERÅKER

**Tilsyn avløpsanlegg i Meråker 23. mai 2008 - tilsynsrapport og forventninger om oppfølging**

**Fylkesmannens miljøvern avdeling gjennomførte 23.05.08 tilsyn for avløpsanlegg i Meråker tettsted sammen med Arbeidstilsynet. Det vart funnet to avvik som må rettes snarest, senest innen 10. november 2008.**

**Fylkesmannen har fastsatt gebyr på 10 500 kroner for tilsynet.**

Vedlagt oversendes rapport etter tilsyn for avløpssektoren den 23. mai 2008.

Formålet med tilsynet var å vurdere om virksomheten driver i henhold til tillatelsen og om den har tilfredsstillende styring med aktiviteter av betydning for ytre miljø.

Meråker kommune plikter å rette opp 2 avvik beskrevet i rapporten snarest, senest innen 10.11.08. Innen samme dato må kommunen redegjøre for hvordan avvikene er rettet opp. For anmerkningen som er beskrevet i rapporten bes om en redegjørelse om hva kommunen vil sette i verk for å redusere risiko for forurensing.

Som nevnt i vårt brev datert 29.04.08 skal Fylkesmannen kreve gebyr for arbeidet med tillatelser og kontroller etter forurensningsloven, jf. Forurensningsforskriften kapittel 39. I dette brevet er det fastlagt risikoklasse 3 for avløpsanlegg i Meråker tettsted. Ut fra dette fastsettes tilsynsgebyr på 10 500 kroner. Faktura vil bli utsendt fra SFT.

Med hilsen

Bjørnar Wiseth (e.f.)  
nestleder

Karstein Kjølstad

Saksbehandlers telefon: 74 16 80 61





FYLKESMANNEN  
I NORD-TRØNDELAG  
MILJØVERNAVDELINGEN

---

## Tilsyn for avløpsanlegg Meråker kommune. 23.05.2008

---

### RAPPORT.

---

#### Rapportens innhold :

Denne rapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble avdekket innen følgende kontrollerte områder:

- innhold og oppbygging av kommunens internkontrollsystem
- ledningsanlegg (ledninger, pumpestasjoner, overløpsinstallasjoner)
- renseanlegg
- utslippskontroll for renseanlegg og resipientovervåking

#### Hovedkonklusjon:

Tilsynet er en del av en nasjonal aksjon for avløpssektoren i kommunene og vart gjennomført samordnet med Arbeidstilsynet. Oppsummeringen viste at internkontrollen kan forbedres for avløpssektoren, og kommunen oppfyller ikke alle krav i utslippstillatelser. Det vart under kontrollen funnet to avvik og ei anmerkning.

---

Utarbeidet dato: 08.08.2008

Godkjent dato:

Sign.:

Sign.:

Saksbehandler

nestleder miljøvernavdelingen

---

## Innholdsfortegnelse

1. Innledning .....	4
2. Dokumentunderlag .....	4
3. Omfang .....	4
4. Avvik .....	5
5. Anmerkninger .....	5
6. Gjennomføring .....	6

### 1. Innledning

Rapporten er utarbeidet etter et tilsynsbesøk ved Meråker kommune den. 23. mai 2008.

Kontrollen vart gjennomført ved gransking av dokumenter, ved møter med personer i organisasjonen, og ved befaring på noen anlegg for å se om rutiner, prosedyrer og instruksjoner blir fulgt opp i praksis.

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som er avdekket under kontrollen.

- AVVIK defineres som overtredelse av vilkår gitt i utslippstillatelse eller gjeldende lover og forskrifter, eller på kommunens egne prosedyrer og instruksjoner som har relevans for det ytre miljø.
- ANMERKNING er forhold som ikke omfattes av definisjonen for avvik, men som vi mener det er riktig å påpeke for å ivareta og forbedre det ytre miljø.

### 2. Dokumentunderlag

Dokumentunderlaget for kontrollen var :

- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Forurensningsloven
- Forurensningsforskriften kap 11 og 14 samt kap 15 og 15A.
- Utslippstillatelse for Meråker tettsted datert 17. januar 2007.

### 3. Omfang

Kontrollen har omfattet kommunens håndtering av følgende emner:

#### **Internkontrollsystemet (IK-systemet):**

- Status for oppbygging av system
- Organisasjonsplan inkl. ansvars- og myndighetsområder.
- Avviksbehandling herunder behandling av naboklager

#### **Ledningsanlegg**

- Utslipp av urensset kloakk fra ledningsnett og pumpestasjoner
- Spesielle tilførsler

#### **Renseanlegg og slambehandling.**

- Tilsyns- og overvåkingsrutiner
- Skrevne driftsinstruksjoner.
- Gjennomgang av driftsresultater

#### **Utslippskontroll**

- Mengdemåling og tilføringsgrad
- Prøvetakingsmetoder og rapporteringsrutiner

#### **Avfall**

- Innsamling av farlig avfall og kloakkslam

#### 4. Avvik

##### **Avvik 1: Meråker kommune har noen brudd på utslippstillatelse og andre enkeltvedtak etter forurensingslovgivningen.**

**Avvik fra: Utslippstillatelse for Meråker tettsted datert 17. januar 2007, utslippstillatelse for Grønberg slamanlegg og forurensingsforskriften kap 11 og 14.**

##### Kommentarer:

Det mangler rist og skumskjerm på overløp i flere pumpestasjoner. Det finnes 20 pumpestasjoner med overløp i kommunen. Det er installert overvåkingsanlegg på alle pumpestasjonene. Gjennom data fra overvåkingen kan det dokumenteres tilføringsgrad til renseanlegget og hvor mye som går ut via overløp. I utslippstillatelse for Meråker tettsted er det krav om at det skal være installert utstyr for å fjerne kloakksjøppel på overløpsutløp.

Tillatelse for drift av slamlager på Grønberg har gått ut på dato. I vedtak datert 05.02.2003 gav fylkesmannen tillatelse til å drive med slambehandling på Grønberg fram til 31.12.2007. Meråker har ikke søkt om forlenget tillatelse til å drive slambehandlingsanlegget. Prosessen med kompostering bør for øvrig legges om slik at tilførsel av vatn til prosessen skjer gjennom nedbør fra toppen, og ikke ved at massen ligg i vatn. Slik omlegging vil gi bedre omsetning og mindre avrenning til vassdrag.

Prøvetaking gjøres ikke i ht § 14-11 i forurensingsforskriften. Innløpsprøven er ikke representativ fordi det i perioder kommer returstrømmer fra slamavvanning. Dette medfører at målt innhold av næringsstoffer i innløpsprøvene blir for høye. Meråker kommune må ha en gjennomgang av prosedyrer for prøvetaking for å sikre at krav i forskriften oppfylles også etter 1.1.2009.

##### **Avvik 2: Meråker kommune har ikke iverksatt rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i HMS-lovgivningen eller i enkeltvedtak etter forurensingsloven.**

**Avvik fra: Forskrift om internkontroll § 5, 2. ledd**

##### Kommentarer:

Ved tilsynet fikk vi overlevert Internkontroll for avløp i perm med papirdokumenter. En del av internkontrollen var ikke kjent i organisasjonen og ikke fulgt opp. Når alle prosedyrer blir fulgt opp vil dette være et godt verktøy for å sikre mot avvik på avløpssektoren.

Det er nedskrevet prosedyrer for avviksrapportering og skjema foreligger. Det er ikke avklart kriterier for hva som er avvik og heller ikke gitt opplæring i rapportering. Derfor er det innrapportert få avviksmeldinger.

Det finnes prosedyrer for risikovurdering, internt tilsyn og avviksrapportering. Prosedyrene følges ikke opp på alle felt. Det finnes ikke en skriftlig risikovurdering for avløpssektoren. Siste vernerunde skjedde i 2003. Det fantes ingen samlet oversikt over innmeldte avvik for de to siste år. Både vernerunder og avviksrapportering er en viktig del av arbeidet med å sikre at internkontrollen fungerer som et aktivt styringsverktøy. Vernerunder bør omfatte alle krav innenfor HMS-området.

På nettstedet [www.regelhjelp.no](http://www.regelhjelp.no) finnes tilgang på oppdatert informasjon om regelverket for ulike bransjer.

## 5. Anmerkninger

### **Anmerknng nr 1: Meråker kommune har ikke avklart strategi for å forbedre vannkvaliteten i vassdrag.**

#### Kommentarer:

Det er ikke fastsatt mål for vannmiljø, og det finnes ingen kommunal plan for overvåking av vannkvalitet. Overvåking i kommunal regi bør samordnes med det arbeidet som skjer etter ny "Forskrift om rammer for vannforvaltningen".

Ved undersøkelser i småbekker for ca 10 år sia vart det avdekket at noen bekker hadde høgt innhold av næringssalter og tarmbakterier. Det er ikke gjort systematiske undersøkelser i vassdrag etter dette.

Badeplasser nært sentrum er ikke undersøkt. Utslippspunkt for overvatn fra boligfelt med separatsystem er ikke med på tilsynsplanen. Ved å gjennomføre overvåking kan kommunen få informasjon om feilkoblinger dersom spillvatn føres inn på overvannsledningen.

Det er ingen kommunedelplan for vassdrag eller for kloakkutslipp. Det er ikke avklart hvordan utslipp fra private kloakkanlegg skal settes i forskriftsmessig stand eller om de skal tilkobles kommunalt nett.

Kommunen har myndighet etter forurensingslov og forurensingsforskriften til å stille krav om dokumentasjon og om å sette i verk tiltak. Det er uklart hvordan tilsynsmyndigheten er delegert, og det er ikke utarbeidet instruks for den som har tilsynsmyndighet.

Flere bedrifter har uvanlig sammensetning av avløpsvatnet som føres inn på kommunalt ledningsnett. Det er ikke stilt krav til påslipp etter § 15A-4 om intern rensing, overvåking eller dokumentasjon.

## 6. Andre forhold

Meråker kommune har de seinere år bygd ut og forbedret ledningsnett, mot et vanntett separatsystem. Det omfatter også utbedringer på privat ledningsnett ved å påvirke huseiere til å separere og bygge nytt ledningsnett. Meråker kommune driver aktiv kontroll for å sikre at ledningsnett er fritt for feilkoblinger, og at ledningskartverket er oppdatert. For nye anlegg brukes TV-inspeksjon.

Meråker kommune har vaktordning. På helg og kveld går A-alarmer inn til den som har vakt. Driftsoperatører kan varsles ved behov.

## 7. Gjennomføring

Kontrollen ble gjennomført med et møte på kommunehuset, med gjennomgang av IK-systemet. Deretter ble det gjennomført befarng på ledningsnett og noen pumpestasjoner og på rensenanlegget.

Følgende personer har deltatt på inspeksjonen :

Navn	Funksjon	Etat
Oddbjørn Kaasa	Enhetsleder	Meråker kommune
Geir Florholmen	Driftsoperatør	Meråker kommune
Egil Kleven	Verneombud	Meråker kommune
Jan Svebakk	Driftsoperatør	Meråker kommune
Anne M Kjelbergnes	Overingeniør	Arbeidstilsynet
Leif Inge Paulsen	Overingeniør	Fylkesmannen
Karstein Kjølstad	Overingeniør	Fylkesmannen